

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

WYWIAD

WIELKA SZANSA UCZELNI

INFORMACJE

Nasza absolwentka profesorem w Cambridge

WYDARZENIA

Złoto dla siatkarzy plażowych

04
'2010

■ Finanse uniwersytetów

Kondycja finansowa polskich uniwersytetów publicznych oraz decentralizacja wewnętrznego finansowania na przykładzie Uniwersytetu Łódzkiego stanowiły 24-26 czerwca tematy posiedzenia Uniwersyteckiej Komisji Finansowej.

■ Po fabryce - liceum

Zabytkowy, pofabryczny budynek przy ul. Pomorskiej 163 zostanie uratowany przed zniszczeniem. Po remoncie i modernizacji będzie w nim miało nową siedzibę Publiczne Liceum Ogólnokształcące Uniwersytetu Łódzkiego.

■ Zabytkowe przestrzenie

Ukazała się książka Karoliny Kołodziej i Macieja Kronenberga pt. *Zabytkowe przestrzenie Uniwersytetu Łódzkiego*. Praca zawiera 80 archiwalnych i współczesnych fotografii, a jej pierwszy rozdział stanowi przeplatana anegdotami...

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

KRONIKA

Pismo Uniwersytetu Łódzkiego

Redaktor naczelny:

Stanisław Bąkowicz

Zespół redakcyjny:

Aneta Danowicz

Michał Kędzierski

Stale współpracują:

Jarosław Bożyk

Paulina Czarnek

Roman Czubiński

Radomir Dziubich

Agnieszka Garcarek

Janusz Hereźniak

Krzysztof A. Kuczyński

Paulina Oganiaczyk

Paulina Zych

Serwis fotograficzny:

Międzywydziałowy Zakład Nowych Mediów
i Nauczania na Odległość UŁ

Okładka:

Zdjęcie na I stronie okładki,
wyróżnienie w konkursie *Fotostory*
Fot.: Jola i Franciszek Kluczyńscy

Projekt graficzny:

VoynarVision Katarzyna Wojnar
e-mail: biuro@voynarvision.pl

Skład i łamanie:

Paulina Narolewska-Taborowska

Druk:

Drukarnia Gutenberg, ul. Lodowa 106A
93-232 Łódź

Adres redakcji:

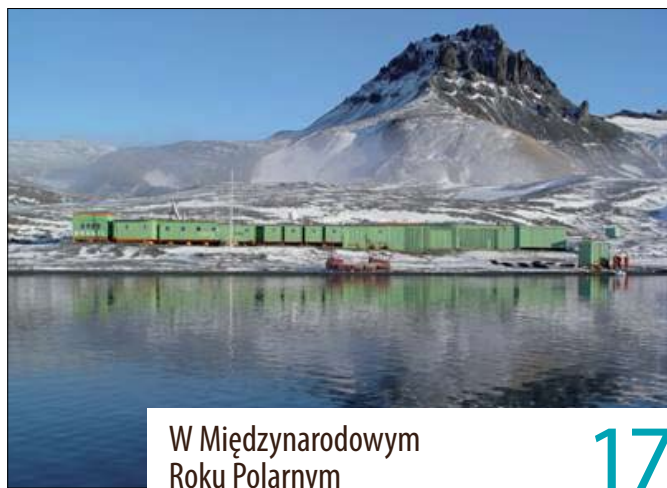
90-131 Łódź, ul. Narutowicza 65
tel. (42) 635-41-79
e-mail: kronika@uni.lodz.pl

Niezamówionych materiałów nie zwracamy.
Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania
skrótów, zmiany tytułów i adiustacji tekstów.
Numer zamknięto 25 sierpnia 2010 r.

W POŁOWIE KADENCJI 4

Kronika rozmawia z prof. dr. hab. WŁODZIMIERZEM NYKIELEM,
rektorem Uniwersytetu Łódzkiego

W Międzynarodowym
Roku Polarnym

17

W Oslo od 8 do 12 czerwca odbyła się największa w dziejach naukowa konferencja poświęcona badaniom stref polarnych Ziemi – *International Polar Year Oslo Science Conference 2010*. Spotkanie badaczy polarnych z kilkudziesięciu krajów świata to uwieńczenie i podsumowanie naukowych wysiłków międzynarodowej społeczności będących konsekwencją naukowych założeń *Międzynarodowego Roku Polarnego 2007-2008*. W konferencji wzięli udział także biologowie z Uniwersytetu Łódzkiego.

WYWIADY	W połowie kadencji Wielka szansa uczelni W Łodzi, jak w domu	4-7 13-17 21-22
WYDARZENIA	Złoto dla siatkarki plażowych Finanse uniwersytetów W Międzynarodowym Roku Polarnym Juwenalia 2010 Z mowy obcej do polskiej...	9 10-12 17-19 35-36 37-38
INFORMACJE	Nasza absolwentka profesorem w Cambridge Półtora wieku drukarstwa łódzkiego Do Chin z <i>Kolumbem</i> Po fabryce - liceum Rada biznesu W skrócie	8-9 12 38-39 39 40-41 45
WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA	Spotkanie politologów Projekt polsko-niemiecki	33 33-34
POPULARYZACJA NAUKI	Cywilizacja bizantyńsko-prawosławna	29-30
INNOWACJE W EDUKACJI	<i>Uniwersytet zaczyna się w przedszkolu</i>	27-29
W PRACOWNIACH HISTORYKÓW	Polscy jankesi - bohaterowie Ameryki	24-27
WŚRÓD KSIĄŻEK	Zabytkowe przestrzenie	40
STUDENCKA KULTURA	Artyści z <i>Wieży Babel</i> <i>Moja Łódź</i>	31-32 32
UCZELNIANY PARLAMENT	Obradował senat	45
NOMINACJE	Profesor Włodzimierz Kozłowski	20-21
JUBILEUSZE	Profesor Wiesław Puś Profesor Stanisław Rudolf	42-43 43-44
WSPOMNIENIA	Doktor Mateusz W. Oleksy	23-24
NAPISALI DO NAS	Uwagi o artykule Audiobook wspomnień	46-47 47
ROZMAITOŚCI	Fotokącik Intelligenti pauca	48 48
Z OSTATNIEJ CHWILI	Międzynarodowe partnerstwo ośrodków naukowych	10

(...) bez ostrych i prawdziwych diagnoz rzeczywistości akademickiej polskie szkolnictwo wyższe może dryfować ku bylejakości. Należy pamiętać, że ten bezprecedensowy rozwój szkolnictwa wyższego po 1989 roku stworzył zjawisko polimorficzne i częściowo uwolnione spod rygorów tradycji i nadzoru rzeczywistego. Bez nowych regulacji, bez stworzenia specyficznego klimatu – koniecznego perfekcjonizmu w samej istocie nowej akademickości – będziemy zapleczem Europy. Do reformowania i naprawy najbardziej predysponowani są sami akademicy, a w szczególności młode pokolenie akademików.

Uwidaczniające się niepokojące niedomagania w dzisiejszym szkolnictwie wyższym w Polsce oraz konieczność zaproponowania pożądanych kierunków przemian stały się ważnym przedmiotem aktywności Centrum Upowszechniania Innowacji w Edukacji. Inicjatorzy CUIwE – wśród których należy wymienić w szczególności: prof. Grzegorza Michal-

skiego, prof. Danutę Urbaniak-Zajac – prodziekana WNoW UŁ, prof. Jacka Piekarskiego, prof. Tadeusza Pilcha, dr Marka Kuleszę – w związku ze zbliżającym się zakończeniem finansowania projektu, pragną sformułować końcowe wnioski i przedstawić propozycje zmian, które będą nawiązywać do planowanej nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz stopniach naukowych i tytule naukowym.

Wytyczone obszary i kierunki koniecznych zmian polskiego szkolnictwa wyższego przez naukowców, uczestników projektu, ujęte także w pracach zbiorowych projektu przekazane zostaną w postaci listu otwartego do ministra nauki i szkolnictwa wyższego prof. Barbary Kudryckiej, jako *zaproszenie do powszechnej debaty w dziele naprawy szkolnictwa wyższego*.

Więcej informacji na stronie projektu:
www.cuiwe.uni.lodz.pl

Patrycja Dynek

POPULARYZACJA NAUKI

CYWILIZACJA BIZANTYŃSKO-PRAWOSŁAWNA

Chyba nikt dziś już nie ma wątpliwości, iż wiele zagadnień z historii cywilizacji trudno jest ukazać w odpowiednim świetle na podstawie warsztatu metodologicznego tylko jednej dziedziny humanistycznej, z pominięciem osiągnięć nauk pokrewnych. Żyjemy w czasach, w których coraz bardziej upowszechniają się badania interdyscyplinarne, toczą się też dyskusje nad poszerzeniem oferty edukacyjnej szkół wyższych o nowe kierunki studiów, łączące w sobie podstawy programowe dwóch lub więcej specjalizacji.

Interdyscyplinarność w badaniach humanistycznych promują na Uniwersytecie Łódzkim m.in. Katedra Historii Bizancjum (Wydział Filozoficzno-Historyczny) i Zakład Paleoslawistyki i Kultury Ludowej przy Katedrze Sławistyki Południowej (Wydział Filologiczny). Fakt znamieny, zważywszy na zainteresowania naukowe pracowników obu jednostek, koncentrujące się wokół obszaru cywilizacji bizantyńsko-prawosławnej, charakteryzującej się wyjątkową różnorodnością, a tym samym wymagającej od badacza nieustannego odwoływania się do dorobku różnych dziedzin: historii, filologii, teologii, historii sztuki itp.

Wykłady otwarte

Zainaugurowana dwa lata temu współpraca bizantynistyczno-slawistyczna znajduje swe odzwierciedle-

nie m.in. w cyklu wykładów otwartych, odbywających się w gmachu Instytutu Historii UŁ oraz w siedzibie Katedry Sławistyki Południowej UŁ, adresowanych do studentów, doktorantów i pracowników naukowych, reprezentujących wszystkie dziedziny humanistyki. W ubiegłym roku akademickim odbyły się cztery spotkania – pisaliśmy o tym w artykule pt. *Na skrzyżowaniu tradycji* (Kronika, 2009, nr 4/5).

W tym roku akademickim kontynuowany cykl rozpoczęto prelekcją na temat kultury późnego antyku rzymskiego, z której Cesarstwo Bizantyńskie, a tym samym także cywilizacja obszaru *Slavia Orthodoxa*, wywodzi swe duchowe korzenie. Profesor Sławomir Bralewski z Katedry Historii Bizancjum 18 listopada 2009 r. wprowadził zgromadzonych słuchaczy w tajniki wzajemnego przenikania się w pierwszych stuleciach >

naszej ery dwóch światów – pogańskiego i chrześcijańskiego, odwołując się do historii i programu ikonograficznego jednego z zabytków kultury materialnej cesarstwa z IV w. – porfirowej kolumny, ustawionej przez Konstantyna Wielkiego na forum w Konstantynopolu. Wystąpienie urozmaicił pokaz multimedialny, zawierający zarówno aktualne fotografie omawianego obiektu, jak i rekonstrukcje komputerowe, ukazujące przypuszczalny wygląd zabytku w chwili jego powstania.

Po historykach przyszła kolej na filologów – 20 stycznia tego roku w murach Instytutu Historii gościła dr Małgorzata Skowronek z Zakładu Paleoslawistyki i Kultury Ludowej, prezentując odczyt nt. *Pierwsi świadkowie. Marta, Longin i Weronika w słowiańskiej tradycji rękopiśmiennej*. Tematyka wykładu okazała się niezwykle interesująca – słuchacze mogli zapoznać się z odbiegającymi od przekazów oficjalnych tekstami literackimi i legendami o bohaterach Nowego Testamentu pozostających na drugim planie najważniejszych wydarzeń z życia Chrystusa. Prelekcji towarzyszyła prezentacja najnowszej publikacji łódzkich slawistów – tomu *Biblia Slavorum Apocryphorum. Novum Testamentum* (red. – G. Minczew, I Petrov, M. Skowronek, Łódź 2009) – będącej pokłosiem międzynarodowej konferencji naukowej, która odbyła się w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym UŁ 15-17 maja 2009 r. Pisaliśmy o tym również w wyżej wymienionym numerze *Kroniki*.

Konstantynopolitańscy kibice i słowiańscy święci

Łódzcy naukowcy nie unikają również podejmowania badań nad zagadnieniami związanymi z życiem codziennym i kulturą masową interesującego ich obszaru. Świadczy o tym chociażby tematyka kolejnego wykładu otwartego. W jednym z gmachów Wydziału Filologicznego 24 marca prof. Teresa Wolińska z Katedry Historii Bizancjum w prelekcji nt. *Bizantyńscy kibice i ich idole* uzmysłowiła słuchaczom, jak wielkie znaczenie w życiu Konstantynopolitańczyków miały wyścigi rydwanów. Popularność tego sportu w średniowieczu wykazała odwołując się do wielu różnorodnych źródeł, m.in. historiografii bizantyńskiej i traktatów Ojców Kościoła, ilustrując wywód ciekawym materiałem ikonograficznym zawierającym reprodukcje przedstawień wyścigów rydwanów w sztukach plastycznych cesarstwa oraz komputerowe rekonstrukcje konstantynopolitańskiego hipodromu. Wykład wzbudził zainteresowanie zwłaszcza młodszej części zgromadzenia, o czym może świadczyć olbrzymia wprost liczba pytań od studentów obecnych na sali.

Na początku maja w murach naszej uczelni gościł doc. dr Dimo Czeszmedziew, historyk, paleoslawista, pracownik naukowy Uniwersytetu im. Paisjusza Chilandarskiego w Płowdiwie (Bułgaria) oraz Centrum Badań Cyrylo-Metodejskich Bułgarskiej Akademii Nauk. Zaprezentował wykład nt. *Żywość świętych męczenników z Tyberiopola w tradycji bizantyńskiej i słowiańskiej*, ukazujący – za pomocą omówienia wielu mało znanych zabytków średniowiecznego piśmiennictwa – istotę powiązań literatury starobułgarskiej z wzorcami hagiografii bizantyńskiej.

Niesamowita Słowiańszczyzna

Wypada odnotować, iż tematyka bizantyńsko-słowiańska cieszy się znaczną popularnością wśród studentów Uniwersytetu Łódzkiego – zarówno przyszłych filologów, jak i historyków. Najwymowniejszym dowodem na rosnące zainteresowanie młodych humanistów dziejami i kulturą południowo-wschodniej Europy jest obecność tej problematyki na konferencjach organizowanych przez działające na UŁ koła naukowe. Dla przykładu: od 19 do 21 marca podczas III Łódzkiej Wiosny Młodych Historyków – międzynarodowej konferencji studencko-doktoranckiej, odbywającej się cyklicznie w murach Instytutu Historii z inicjatywy Studenckiego Koła Naukowego Historyków – odbyło się sympozjum pod hasłem *Niesamowita Słowiańszczyzna*.

Projekt ten, przygotowywany przez SKNH wspólnie z afiliowanym przy Katedrze Slawistyki Południowej Kołem Naukowym Slawistów im. św. św. Cyryla i Metodego, znalazł niezwykle szeroki odzew w kręgach młodych badaczy. Organizatorzy otrzymali olbrzymią liczbę zgłoszeń z kilkunastu polskich i zagranicznych ośrodków akademickich – od studentów, doktorantów oraz młodszych pracowników naukowych. Nie mniej imponujące okazało się zróżnicowanie tematyczne wystąpień: referenci skupiali się zarówno na najstarszych dziejach Słowiańszczyzny, podkreślając jej związki z Bizancjum, jak i na wielu zagadnieniach z nowożytnej kultury Słowian Wschodnich, Południowych i Zachodnich.

Warto również nadmienić, iż większość zaprezentowanych w czasie sympozjum referatów zostanie wydana drukiem w czwartym tomie cyklicznej publikacji naukowej SKNH UŁ – *Vade Nobiscum*, który ukaże się najprawdopodobniej w ostatnim kwartale tego roku.

Dalsze plany

Wydanie publikacji, będącej pokłosiem spotkań bizantynistyczno-slawistycznych, zapowiadają również pracownicy Katedry Historii Bizancjum oraz Zakładu Paleoslawistyki i Kultury Ludowej. Co więcej, biorąc pod uwagę duże zainteresowanie studentów, zgodnie utrzymują, iż cykl wykładów otwartych będzie kontynuowany w kolejnym roku akademickim. ■

Zofia Brzozowska

